

تحلیلی بر تأثیر هویت و حس تعلق بر امنیت اجتماعی

نمونه موردی: محله رسالت شهر مشهد

سید مهدی مداحی^۱، امیررضا رضایی گرگانی^{۲*}، مهسا علی میرزایی^۳، سجاد میرزاآقایی^۴

۱- دکتری معماری و استادیار دانشکده معماری و شهرسازی موسسه آموزش عالی خاوران، مشهد، mahdimadahi@iust.ac.ir

۲- دانشجو کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، موسسه آموزش عالی خاوران، Amirreza_rezayee@yahoo.com

۳- دانشجو کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، موسسه آموزش عالی خاوران

۴- دانشجو کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، موسسه آموزش عالی خاوران، Sajjad.mirzaaghaei@gmail.com

چکیده

امنیت پس از نیازهای اولیه، از مهم ترین احتیاجات بشر به شمار می رود. با توجه به توسعه های صورت گرفته در شهرها و کمبود عناصر هویت بخش و همچنین کاهش حس تعلق به محله های جدید، مشکلاتی را به وجود آورده است مانند: کاهش میزان امنیت اجتماعی بر این مبنا ضروری ترین اقدام جهت رسیدن به امنیت اجتماعی در سطح محلات مسکونی، تقویت و ارتقا حس تعلق ساکنان به محله می باشد. در این راستا هدف از پژوهش حاضر، تحلیل میزان امنیت اجتماعی با تأکید بر تأثیرهای حس تعلق و عناصر هویت بخش بر محله رسالت شهر مشهد است. روش تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی بوده و از منابع کتابخانه ای- اسنادی جهت گردآوری اطلاعات استفاده شده است. حجم نمونه نیز با استفاده از فرمول کوکران ۳۷۴ نفر برآورد شده است. نتیجه های تحقیق نشان می دهد که امنیت اجتماعی در سطح محله رسالت پایین بوده و حس تعلق ضعیفی میان ساکنین محله برقرار است در این راستا، معیارهای حس تعلق جهت برقراری امنیت اجتماعی موردبررسی قرار گرفته اند.

واژه های کلیدی: امنیت اجتماعی، حس تعلق، عناصر هویت بخش، محله رسالت

۱- مقدمه

امنیت ازجمله پدیده های مهم و شایان توجهی است که از نیازها و ضرورت های اساسی و پایه ای فرد و جامعه به شمار می رود [۱]. انسان از اجتماع های کوچک تا جوامع بزرگ شهری، دائماً در پی رسیدن به امنیت و حس امنیت بوده است. به عبارتی امنیت از نیازهای بنیادی بشر است [۲]. همچنین احساس امنیت در فضاهای شهری یکی از شاخص های کیفیت فضا محسوب می شود [۳]. بر این مبنا ضروری ترین اقدام برای دستیابی به امنیت در محلات مسکونی، تقویت احساس تعلق ساکنان به محله است. درگذشته مردم در همان محله ای که به دنیا می آمدند تا آخر عمر می زیستند فلذا تعلق؛ احساسی است که به مرور زمان شکل می گیرد و مستلزم اقامت طولانی در محله است [۴]. حس تعلق مکان با مفهوم حس مکان به معنای ادراک ذهنی مردم از محیط و احساسات کم و بیش آگاهانه آنها از محیط خود هست که شخص را در ارتباط درونی با محیط قرار می دهد؛ به گونه ای که فهم و احساسات فرد با زمینه معنایی محیط پیوند خورده و یکپارچه می گردد. این حس، عاملی است که موجب تبدیل یک فضا به مکانی با خصوصیات حسی و رفتاری ویژه برای افراد خاص می شود. [۵]. حس مکان و تعلق مکانی